

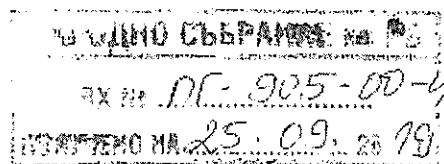
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

Сопот 1000, ул. "18 Октомври" № 1, тел.: 02 979 55 13, <http://www.bas.bg>

У2-00-83/25.09.2019

До

Г-жа Милена Дамянова
Председател на Комисията по
образованието и науката
в 44 –то НС на Р България

Уважаема г-жо Дамянова,

Приложено изпращам СТАНОВИЩЕ на Българската академия на науките по Законопроект за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, № 902-01-42, внесен от Министерски съвет на 12.08.2019 г.

С уважение,

акад. Юлиан Ревалски

Председател на БАН

СТАНОВИЩЕ
на Българската академия на науките
по Законопроект за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, № 902-01-42, внесен от Министерски съвет на 12.08.2019 г.

Българската Академия на науките изразява принципната си подкрепа по внесения Законопроект за изменение и допълнение на Закона за висшето образование. Специални адмирации заслужават намеренията на вносителите за повишаване на качеството на университетското образование и обвързването му с научните изследвания. Най-ярък пример в това отношение са т.нар. „изследователски университети”. Те бяха въведени в закона още през 2016 г., но получават нормативно регулиране с направените предложения по чл.17 и чл.17а от настоящия законопроект.

В контекста на целите на Стратегията на ЕС „Европа 2020” за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж чрез изграждане на общество на знанието изследователският университет следва да изпълнява следните основни цели:

- Да подготвя специалисти с високи изследователски възможности, които да допринасят за иновационни приноси в националната и международната икономика и научна дейност;

- Да постига и прилага значими научноизследователски резултати в учебния процес, които бъдещите специалисти да използват в работата си във фирмите, предприятията, браншовите и професионални сдружения и асоциации;

- Да осъществява и подпомага трансфер на научноизследователско ноу-хау с водещи изследователски университети и научни организации от чужбина с оглед повишаване конкурентоспособността на знанията на обучаваните студенти и бъдещи специалисти.

Особено внимание трябва да бъде насочено към избора на обективни показатели при изготвянето на критериите по чл.17а, ал.1 за значим принос за развитието на важни обществени области чрез върхови научни изследвания и високи резултати от научноизследователска дейност. В това отношение високите акредитационни оценки от НАОА трябва да са основани на такива значително завишени критерии.

Следва да се подложи на дискусия и въпросът дали не трябва изследователските университети да бъдат нормативно и финансово насърчени да насочат усилията си към по-високите образователни степени във висшето образование – ОКС „магистър” и ОНС „доктор”.

В тази връзка Българската академия на науките предлага да бъдат направени изменения в чл.20, чл.21, ал.1, т.9-10 и чл. 47, ал.1, които да позволят на научни организации с доказани резултати по обективни и международно признати критерии да извършват и обучение в ОКС „магистър”.

Като допълнителен аргумент бихме могли да посочим, че в изпълнение на чл.21, ал.1, т. 10 се поддържа дългогодишната традиция за съвместна

подготовка на студенти, дипломанти, специализанти и докторанти. Над 700 студенти средногодишно изработват магистърските си тези в Българската академия на науките и повече от десетилетие трайно и устойчиво показват отлични резултати при защитата им.

Българската академия на науките със своите институти като обучаваща организация се нарежда с най-много обучени практиканти - над 2600 студенти за периода 2016-2018г. по програмата „Студентски практики” на МОН финансирана по ОП НОИР.

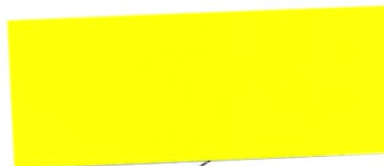
Всичко това е отчетено при партньорската проверка за оценка на националната система „Наука-иновации“ на Република България в рамките на инструмента „Подкрепа на политиките“ (Policy Support Facility) на ЕС. Препоръките на партньорската проверка включват и предложение да бъде дадено правото на БАН да създаде „академичен изследователски университет“, като се надграждат съществуващите възможности на най-силните научни институти на БАН, които да съчетават научните изследвания с обучение в по-високите образователни степени във висшето образование – ОКС „магистър” и ОНС „доктор”.

Това предложение не създава конкуренция на преобладаващия брой български висши училища, които набират своите студенти предимно в образователната и квалификационна степен „бакалавър”. Като допълнителна мярка за постигане на високо качество от предлаганите от БАН курсове би могло да се постави изискването те да бъдат водени на чужд език. Това ще обособи като целева група на академията основно студенти от други страни, както и българските студенти, които са получили бакалавърската си степен в чужбина.

Още една възможност, насочена към представяне на постиженията на български учени пред света, би могла да бъде създаването на съвместни магистърски програми с чуждестранни висши училища, а за поддържане на високо качество и избягване на злоупотреби, това право може да бъде ограничено само до първите 1000 или първите 700 университета, според международните класации.

Вярваме, че законодателни мерки в посочената от нас материя само ще повишат качеството на българското висше образование, ще повишат международния престиж на страната и няма да създават затруднения на висшите училища в Република България.

София, 20.09.2019 г.

Акад. Юлиан Ревалски
Председател на БАН